

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อมูลเกี่ยวกับศาสนสถาน

ลำดับ ที่	ชื่อ	หมู่ที่	จำนวน พระสงฆ์	จำนวน สามเณร
1	วัดศรีสุ่มังคล์ บ้านซาง	1	5	-
2	วัดป่าท่าสำราญ บ้านท่าสำราญ	2	4	-
3	วัดสว่างอารมณ์ บ้านโคกบริการ	4	2	-
4	วัดสว่างสามัคคีธรรม บ้านหนองยาง	5	3	-
5	วัดโพธิ์ศรีรัตนาราม บ้านดงสาร	6	4	-
6	วัดสันกำแพงแก้ววราราม บ้านสันกำแพง	7	3	-
7	วัดป่าคู่สามัคคีธรรม บ้านสันกำแพง	7	2	-
8	วัดป่าท่าเรือ บ้านท่าเรือ	8	-	-
9	วัดป่าธรรมิกาวาส บ้านซางใต้	9	4	-
10	วัดบุญเพ็งวงษ์สง่า บ้านโนนสง่า	10	4	6
11	วัดศรีชมชื่น บ้านช่อมกอกเหนือ	11	6	-
12	วัดป่าแก้วเสด็จวราราม บ้านช่อมกอกเหนือ	11	4	-
13	วัดนักบุญฟรันซิสอัสซีซี	11	-	-

ข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรม/ประเพณี

ลำดับ ที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
1	วันมาฆบูชา	วันมาฆบูชา เป็นสำคัญวันหนึ่งของพระพุทธศาสนา เป็นที่รู้จักว่าเป็นวันเกิดพระธรรม ถือว่าเป็นวันที่พระพุทธเจ้า ได้ประกาศหลักธรรมคำสอนของพระองค์ เพื่อให้พระอรหันต์ทั้งหลาย ที่มาประชุมพร้อมกันในวันนั้น นำไปเผยแผ่	วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 4	-ศาสนสถาน ในพื้นที่
2	ประเพณีวันสงกรานต์	ประเพณีสงกรานต์ ถือเป็นประเพณีวันขึ้นปีใหม่ไทย ที่ถือปฏิบัติสืบเนื่องกันมาแต่โบราณ เป็นวัฒนธรรมประจำชาติที่งดงามและฝังลึกเข้าไปในชีวิตของคนไทยมานาน มีการ	วันที่ 12- 15 เมษายน ของทุกปี	- ครอบครัว ชุมชน หมู่บ้าน ทต.ซาง ศาสนสถานใน พื้นที่ ฯ

ลำดับ ที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
3	วันวิสาขบูชา	<p>ทำบุญตักบาตร สรงน้ำพระ รดน้ำขอพรผู้สูงอายุให้อยู่เย็น เป็นสุข และกิจกรรมต่างๆ มากมาย</p> <p>การบูชาในวันเพ็ญ ขึ้น 15 ค่ำ เดือนวิสาขะ หรือเดือน 6 เนื่อง ในโอกาสวันคล้ายวัน พระพุทธ เจ้าประสูติ ตรัสรู้ และเสด็จดับ ขันธปรินิพพานพุทธศาสนิกชน จะบำเพ็ญกุศล ทำบุญตักบาตร บริจาคทาน ปฏิบัติธรรมที่วัด รักษาศีล ไหว้พระ สวดมนต์ ฟังธรรม เวียนเทียน เจริญ ภาวนา ฯ</p>	วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่
4	วันเข้าพรรษา	<p>การเข้าพรรษาเป็นพุทธบัญญัติ ซึ่งพระภิกษุสงฆ์ทุกรูปจะต้อง ปฏิบัติตาม หมายถึง การอธิฐาน อยู่ประจำที่ไม่เที่ยวจาริกไปยัง สถานที่ต่างๆ เว้นแต่มีกิจ จำเป็นจริงๆ ช่วงจำพรรษาจะ อยู่ในช่วงฤดูฝนที่มีกำหนดเป็น ระยะเวลา 3 เดือน มีประเพณี สำคัญที่ขาดไม่ได้เลย คือ ประเพณีหล่อเทียนเข้าพรรษา และประเพณีถวายผ้าอาบน้ำฝน</p>	วันแรม 1 ค่ำ เดือน 8	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่
5	วันอาสาฬหบูชา	<p>การบูชาในวันเพ็ญ ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 เนื่องในโอกาสวัน คล้ายวันที่พระพุทธเจ้าทรง ประกาศพระพุทธศาสนาเป็น ครั้งแรก โดยการแสดงปฐม เทศนาโปรดพระปัญจวัคคีย์ ที่</p>	วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่

ลำดับ ที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
		<p>ป่าอิสปตนมฤคทายวัน จนพระอัญญาโกณฑัญญะ ได้บรรลุนิพพาน และขอบวชเป็นพระภิกษุรูปแรกในพระพุทธศาสนา จนถือได้ว่าเป็นวันแรกที่มีพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ครบเป็นองค์พระรัตนตรัย</p>		
6	<p>วันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ</p>	<p>วันคล้ายวันพระราชสมภพ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ผู้ทรงประทานความรัก ความเมตตา และเสียดสละความสุขส่วนพระองค์ ส่งเสริมอาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต องค์กรและหน่วยงานต่างๆ ได้จัดที่ไว้สำหรับลงนามถวายพระพร และมีการจัดกิจกรรม/โครงการ เกิดพระเกียรติฯ เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ รณรงค์เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์พระราชกรณียกิจด้านต่างๆ การจัดนิทรรศการ ประดับธงชาติตามสถานที่ราชการ อาคาร บ้านเรือน ทำบุญตักบาตรเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล ร่วมพิธีถวายพระราชสดุดีฯ</p>	<p>วันที่ 12 สิงหาคม ของทุกปี</p>	<p>- ครอบครัวยุคใหม่ หมู่บ้าน อปท. อำเภอ จังหวัด ฯ</p>

ลำดับ ที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
7	ประเพณีสารทเดือนสิบ	ประเพณีสารทเดือนสิบมีมาตั้งแต่พุทธกาล คาดว่าเมื่อพระพุทธศาสนาเผยแผ่เข้ามาในนครศรีธรรมราช เป็นการแสดงความกตัญญูกตเวทีต่อบรรพบุรุษ ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ล่วงลับไปแล้ว และเป็นโอกาสหนึ่งที่ได้รวมญาติพบปะพี่น้องที่อยู่ห่างไกล มีการทำขนมต่างๆ มากมาย เช่น ขนมไข่ปลา ขนมลา พองบัว กง ก้านบัวฯ เพื่อจัดสำรับถวายพระสงฆ์ ซึ่งทางวัดจะได้เก็บไว้เป็นเสบียงในช่วงฤดูฝน	วันแรม 1 ค่ำ ถึงแรม 15 เดือนสิบ	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่
8	วันออกพรรษา	วันออกพรรษา หมายถึง วันที่พ้นจากข้อกำหนดทางพระวินัยที่ต้องอยู่ประจำที่ หรือในวัดแห่งเดียวตลอด 3 เดือน พระสงฆ์ได้ทำปวารณา เปิดโอกาสให้เพื่อนพระภิกษุว่ากล่าวตักเตือนเรื่องความประพฤติของตน เพื่อให้เกิดความบริสุทธิ์ ความเคารพนับถือและสามัคคีกัน เมื่อออกพรรษาแล้วจะได้นำความรู้จากหลักธรรมและประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างพรรษาไปเผยแผ่แก่ประชาชน พุทธศาสนิกชนจะไปทำบุญทำทาน รักษาศีลและพึงธรรมเป็นกรณีพิเศษ	วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่

ลำดับ ที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
9	ประเพณีการทอดกฐิน	<p>การทอดกฐิน คือ การนำผ้ากฐินไปวางไว้ต่อหน้าพระสงฆ์อย่างต่ำ 5 รูป แล้วให้พระสงฆ์รูปใดรูปหนึ่งที่ได้รับมอบหมายจากคณะสงฆ์ทั้งนั้นเป็นเอกฉันท์ให้เป็นผู้รับกฐินนั้น การทอดกฐินในแต่ละปีกำหนดให้มีการจัดทอดกฐินขึ้นภายใน 1 เดือน หลังวันออกพรรษา โดยวัดที่จะสามารถรับกฐินได้ต้องมีพระภิกษุจำพรรษาโดยมิขาดพรรษาเลย แต่ละวัดสามารถรับกฐินได้ปีละ 1 ครั้ง การทอดกฐินนั้น มีหลายประเภท ในพื้นที่ตำบลบางสวนใหญ่จะเป็นกฐินสามัคคี ที่มีเจ้าภาพร่วมกัน จะมีการตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการแล้วมีหนังสือบอกบุญไปยังผู้อื่นด้วย</p>	<p>แรม 1 ค่ำ เดือน 11 ถึง กลางเดือน 12</p>	<p>- ศาสนาสถาน ในพื้นที่</p>
11	ประเพณีลอยกระทง	<p>ลอยกระทง เป็นประเพณีที่สำคัญ ได้สืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณ โดยมีความเชื่อหลายประการ เช่น แสดงความสำนึกถึงบุญคุณของแม่น้ำที่เราได้อาศัยน้ำกินน้ำใช้ การขอขมาต่อพระแม่คงคาที่ได้ทิ้งสิ่งปฏิกูลต่างๆ ลงไปในน้ำ การสะเดาะเคราะห์ และสิ่งไม่ดีต่างๆ ให้ลอยตามแม่น้ำไปกับกระทง และยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกด้วย</p>	<p>วันเพ็ญ(ขึ้น 15 ค่ำ) เดือน 12</p>	<p>ในพื้นที่ตำบล และใกล้เคียง</p>

ลำดับ ที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
12	วันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	วันที่ระลึกคล้ายวันพระบรม ราชสมภพพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชฯ พระผู้ทรงกอบปรด้วยพระวิริยะ อุตสาหะ บำเพ็ญพระราชกรณีย กิจนานัปการ ด้วยพระราช ประสงค์ที่จะให้ประชาชนทุก หมู่เหล่า ไม่เลือกชาติ ศาสนา ที่อยู่ได้พระบรมโพธิสมภาร และประเทศชาติ มีความผาสุก และเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น องค์กร และหน่วยงานต่างๆ ได้จัดที่ไว้ สำหรับลงนามถวายพระพร และมีการจัดกิจกรรม/โครงการ เทิดพระเกียรติฯ เช่น การ บำเพ็ญประโยชน์ รณรงค์ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์พระ ราชกรณียกิจด้านต่างๆ การจัด นิทรรศการ ประดับธงชาติ ตามสถานที่ราชการ อาคาร บ้านเรือน ทำบุญตักบาตรเพื่อ ถวายเป็นพระราชกุศล และ ร่วมพิธีถวายพระราชสดุดี ฯ	วันที่ 5 ธันวาคม ของทุกปี	- ครอบครัว ชุมชน หมู่บ้าน อปท. อำเภอ จังหวัด ฯ
13	วันธรรมสวนะ	“วันธรรมสวนะ” เรียกชื่ออีก อย่างหนึ่งว่า “วันพระ” หมายถึงการฟังธรรมของชาว ไทยพุทธ เมื่อถึงวันธรรมสวนะ คือ วันขึ้น 8 ค่ำ แรม 8 ค่ำ และ วันขึ้น 15 ค่ำ แรม 15 ค่ำ พุทธศาสนิกชนจะเตรียมอาหาร ผลไม้ เครื่องสักการะไปวัด เพื่อถวายแด่พระภิกษุสงฆ์		

ลำดับ ที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
		รวมทั้งรักษาศีล เจริญจิตภาวนา และฟังธรรมเทศนา	ทุกวันธรรมสวนะ	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่
14	พิธีกรรมเกี่ยวกับการแต่งงาน	พิธีกรรมเกี่ยวกับการแต่งงาน สมัยโบราณ มีขั้นตอนต่างๆ หลายขั้นตอน เริ่มจากการเกี่ยว พาราสี การทาบทาม การสู่ขอ และการแต่งงาน เมื่อขบวน เจ้าบ่าวไปถึงบ้านเจ้าสาว มักจะถูกปิดทางไม่ให้เข้าไป ต้องมีการจ่ายค่าผ่านทาง ญาติ เจ้าสาวจะจูงมือเจ้าบ่าวไปใน ห้องประกอบพิธี เมื่อได้มีการ ตรวจสอบสินสอดทองหมั้น เรียบร้อยแล้ว จึงประกอบพิธี สงฆ์ ถวายภัตตาหาร แล้วมีพิธี กราบหมอน เจ้าบ่าวมอบ ของขวัญให้เจ้าสาว เป็นอัน เสร็จพิธีและมีการเลี้ยงแขก ตกค่ำจะมีพิธีห้องหอให้คู่บ่าว สาว เรียกว่า “การเรียงสาด เรียงหมอน”	มีการดูแลรักษาม วันดี ได้ตลอดทั้งปี	ส่วนใหญ่จะจัด บ้านเจ้าสาว หรือสถานที่ ต่างๆ ตามความ สะดวก
15	ประเพณีการบวชนาค	ตามประเพณีชายไทย อายุ 20 ปี บริบูรณ์ จะต้องบวชทดแทน บุญคุณพ่อแม่ การบวช สมัยก่อนต้องบวชกัน 1 พรรษา ปัจจุบันระยะเวลาอาจจะน้อย เช่น 7 วัน 15 วัน 30 วัน การ บวชถือได้ว่า ผู้บวชจะได้ศึกษา ถึงหลักธรรมคำสอน ของ พระพุทธเจ้าเพื่อจะนำไปปฏิบัติ อย่างเคร่งครัด มีความอดทน อดกลั้น และเข้าใจโลกธรรม	มีการดูแลรักษาม วันดี ได้ตลอดทั้งปี	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่

ด้านหัตถกรรม สิ่งประดิษฐ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
1	ผลิตภัณฑ์หมวก	กลุ่มหมวกบ้านดงสาร	ม.6 ต.ชาง
2	การทำผ้าหมัดหมี่ ผ้าคราม	กลุ่มแม่บ้านดงสาร	ม.6 ต.ชาง
3	การทำผ้าหมัดหมี่ ผ้าคราม	กลุ่มแม่บ้านบ้านชางใต้	ม. 9 ต.ชาง

ด้านศาสนา วัฒนธรรม

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
1	พิธีกรรมทางศาสนา/ทำขวัญ	นายมูล พรหมจันทร์	39 ม.1 ต.ชาง
2	พิธีกรรมทางศาสนา/ทำขวัญ	นายวุฒิพงษ์ อ้วนอ่อนตา	129 ม.13 ต.ชาง

กลุ่มอาชีพที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากเทศบาลตำบลชาง

ลำดับ ที่	กลุ่มอาชีพ	ที่ตั้ง	จำนวนสมาชิก
1	กลุ่มผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพบ้านชางใต้	หมู่ 9	13 คน
2	กลุ่มเลี้ยงกระบือบ้านซ่อมกอก	หมู่ 3	13 คน
3	กลุ่มเย็บผ้าบ้านท่าสำราญเหนือ	หมู่ 12	30 คน
4	กลุ่มเลี้ยงไก่พื้นเมืองบ้านหนองยาง	หมู่ 5	10 คน

ฐานข้อมูลเกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ
วัฒนธรรม ประเพณี
และภูมิปัญญาท้องถิ่น